

Linderud hovedtema Miljø

1.1.1 Effekter for nærmiljø og friluftsliv

Følgende definisjon av nærmiljø og friluftsliv fra Håndbok 140 er lagt til grunn i denne utredningen:

Nærmiljø defineres som menneskers daglige livsmiljø. Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse. Begge disse definisjonene beskriver opphold og fysisk aktivitet i friluft knyttet til bolig- og tettstedsnære uteområder, byrom, parker og friluftsområder.

1.1.2 Metode

Delutredningen for temaet nærmiljø og friluftsliv er gjennomført som en desk-study.

Verdivurderingene er basert på offentlig tilgjengelige kilder som Oslo kommunes tur- og løypekart og informasjon om viktige elementer for nærmiljøet i området. Det er videre lagt særlig vekt på verdien som tur- og friluftsområdet nord for Kolås, Hestejordene og skogen mot Alunsjøen utgjør for nærmiljøet.

1.1.3 Influensområde

Influensområdet for temaet nærmiljø og friluftsliv vil være arealer og aktiviteter som direkte eller indirekte påvirkes av eventuell etablering av et skiskytteranlegg på Linderud. Konsekvenser for nærmiljø er i første omgang vurdert for beboere i området Tonsenhagen, Linderud, Veitvet og Rødtvet.

1.1.4 Dagens forhold

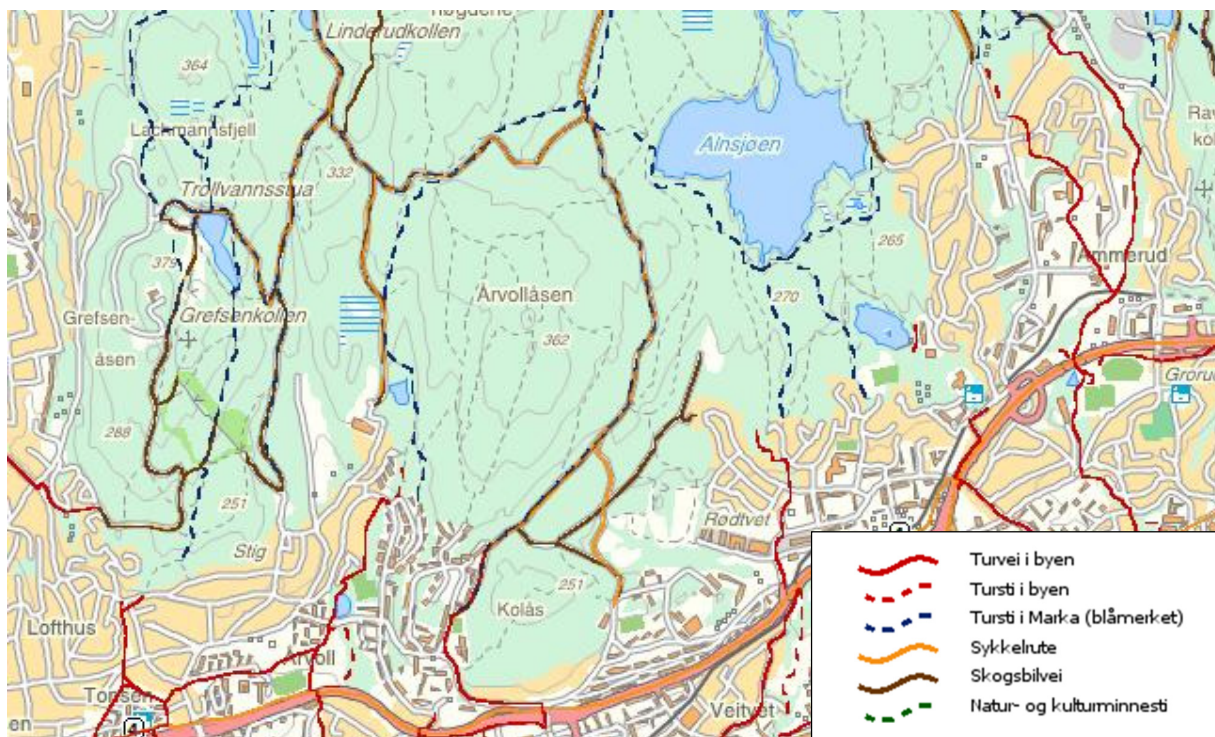
Skiskytteranlegget er foreslått plassert nord for Kolås med løypeområdet liggende i skogsarealer mot Alunsjøen. I dette området avgrenses byen av eng og ulike typer skog i overgangen til Lillomarka. Nærområdet består av boligbebyggelse, noe næringsbebyggelse i Pottemakerveien, Krigsskolen, samt flere barnehager og skoler. Området er relativt tett bebygget og består mesteparten av blokkbebyggelse. Skogen i nærområdet og den rike engen er mye brukte tur- og lekeområder for lokalbefolkningen. Området har en høy pedagogisk verdi for skolene og barnehagene i området.

Krigsskolen benytter området for fysisk trening og alminnelig friluftsliv. Det utføres ikke militære øvelser i skog og mark ved Krigsskolen Linderud (Prevista, 2002). Selv om Forsvarsbygg eier store deler av området, begrenses ikke allmenhetens mulighet til friluftsliv. Mulighet til å bo relativt sentralt og samtidig kunne drive idrett, lek og rekreasjon rett utenfor stuedøra må anses som relativt unikt for dette området i Oslo.

Om sommeren er sykkel- og turveiforbindelsene til Lillomarka langs skogsveien Tonsenhagen – Breisjøen særlig viktige for ferdsel og naturopplevelse (figur 1). Veien er byens port til marka forbi Kolås. Det finnes også mindre skogsveier, naturstier og en rekke med småstier nord for og tvers av Kolås. Områdets naturlokaliteter, som salamanderdammer, kalkskog m.m. (jfr. egen vurdering av naturmangfoldet i området), har dermed god dynamikk seg imellom. Små skogsstier og forbindelser i eng danner i tillegg et uformelt nettverk mellom bebyggelse, og ulike lokaliteter i området.

Terrengslitasje som følge av friluftsliv beskrives i Previstas rapport av 2002. I rapporten frarådes intensiv ferdsel i ravinen i barmarksesongen.

I 2000 satte lokalbefolkningen og medlemmer av Lillomarkas venner i gang Hestejordeneprojektet, som skal prøve å ta vare på områdets åpne kulturlandskap og dets spesielle flora og fauna. Området har en lang historie med dyrking og beitebruk. Prosjektets formål er å forhindre gjengroing gjennom skjøtsel i form av beiting, slått, rydding og hogst. Forvaltning av kulturlandskapet Hestejordene opptar mange, og i prosjektets styringsgruppe deltar, i tillegg til lokale beboere, Natur videregående skole, Sandås vel, Forsvarsbygg, Friluftsetaten, Plankontoret for Groruddalen og stiftelsen BioFokus. Dette vitner om at det spesielle kultur- og naturlandskapet i området har en stor verdi for nærmiljøet.

Figur 1: Friluftslivskart sommer, grå stiplede linje viser umerkede stier. Kartgrunnlag: Oslo kommune Bymiljøetaten

I vintersesongen gjøres skogsveiene øst for Årvollssåsen om til lysløyper for ski og skøyting (figur 2), som benyttes av hele Oslos befolkning. Tilførselsløypene fra boligområdet Tonsenhagen og Krigsskolen gir mulighet for skiturer langt innover i Lillomarka. Typiske skiturer går til steder som Lilloseter og Linderudkollen, eller på rundtur rundt Årvollåsen. Lysløypene har to spor og prepareres regelmessig i vintersesongen (Skiforeningen, 2012), som viser at området er mye brukt. Løypene benyttes i stor andel til uorganisert friluftsliv.

Forhold som er beskrevet ovenfor; naturmiljøets nærhet til byen, tilrettelagte turstier og skiløyper med belysning, høy verneverdi av kulturlandskapet Hestejordene, samt lokalbefolkningens og nærliggende institusjonens flittige bruk gjør at utredningsområdet vurderes å ha store verdier for nærmiljø og friluftsliv. Øverst i Utfarstveien planlegges etablert en «markaportal» bestående av skilt og benker/grillmuligheter. Innsatsen understreker også verdien området har for friluftsliv.

Figur 2: Friluftslivskart vinter, grå stiplede linje viser umerkede stier. Kartgrunnlag: Oslo kommune Bymiljøetaten

Effekter av nytt skiskytteranlegg

For vinterbasert friluftsliv er nye og varierte løyper i området et positivt bidrag. Tiltaket vil generelt sett kunne forsterke innfartsporten til Lillomarka fra Linderud, og samtidig tiltrekke flere brukere som direkte resultat av påfølgende fasilitetsetablering og opprusting av samferdselsanlegg i området. Videre tilettelegging av området for allmenheten er positivt tiltak, men kan også gå over til å bli en belastning da naturområdet er allerede godt i bruk.

Norges Skiskytterforbund (NSSF) har i forbindelse med alternativsutredninger for Oslo 2022, spilt inn et ønske om etablering av trening- og rekrutteringssanlegg i Oslo øst. Etablering av anlegget på Linderud vil imøtekomme en mangel på hverdagsanlegg i Oslo øst i sammenligning med Oslo vest og nabokommunene vest for Oslo. Eventuelle arrangementer på anlegget gjør Linderud til en idrettsdestinasjon i Oslo, og lokalbefolkningen får en ny møteplass i forbindelse med arrangering av store og små begivenheter innenfor skiskytter.

Aktivitet- og besøksøkning som resultat av et nytt skiskytteranlegg i nærområdet kan også virke negativt på lokalbefolkningen og dagens brukere av naturområdet. Det vil blant annet kunne gi økt støyforurensning fra selve skiskytteranlegget, fra høytalere og økt trafikken til området ved arrangementer. Verdien av naturområdet svekkes også ved ytterligere terrengslitasje.

Foruten et konkret arealbeslag i naturområdet vil etablering av skiskytteranlegg på Linderud svekke den generelle opplevelsesverdien av området som urørt naturlandskap. Spesielt om sommeren vil anlegget, med store asfalterte flater og ubenyttet bebyggelse, virke sjenerende på brukernes naturopplevelse.

Aktuelle tilpasninger i utforming og drift

Ved planlegging av et nytt skiskytteranlegg på Linderud bør kulturlandskapet og umiddelbare verdier knyttet til Hestejordene tilstrebes bevart. Spesielt viktige naturlokaliteter, forbindelsen mellom disse, samt tilgjengelighet for brukere bør opprettholdes så mye som mulig. Der turveikorridorer beslaglegges bør det søkes lagt nye forbindelser mellom opprinnelige start- og endepunkter.

Andel og omfang av permanente arealinngrep bør reduseres i forbindelse med etablering av skiskytteranlegg. Provisorisk bebyggelse bør tilstrebes etablert med minst mulig skade på vegetasjonen under. Erstatning av tapt vegetasjon, og eventuell tilføring av ny vegetasjon, vil redusere den negative konsekvensen i området.

Kilder

Prevista. 2002. Biologisk mangfold på Krigsskolen Linderud, Oslo kommune, Oslo. BM-rapport nr. 7.

Skiforeningen. Lysløypa Tonsenhagen- Breisjøen. Oversiktskart, beskrivelse og status. Lokalisert her 10.01.2012: <http://www.skiforeningen.no/marka/showloype.cgi?id=668>

Lillomarkas venner. Skjøtsel på Hestejordene. Lokalisert her 10.01.2012
http://www.lillomarkasvenner.no/Hestejordene/om_hestejordet.shtml